

NYANLÄNDAS LÄRANDE

PEDAGOGISKT
CENTRUM
Utbildning

Nyanlända elever - språkutvecklande strategier, förhållningssätt och undervisningsidéer

Sara Persson, lärare i svenska som andraspråk.

Föreläser om mottagande och undervisning av nyanlända elever och om läs- och skrivundervisning på låg- och mellanstadiet. Förstelärare med inriktning formativ bedömning. Handledare i Läslyftet.

Sara Persson, förstelärare på F-6 skola, delar med sig av

- strategier
- förhållningssätt
- undervisningsidéer

för att främja nyanlända elevers lärande och språkutveckling.
Fokus på stöttning, modersmål och gemensam läsning.

- **Målgrupp:** lärare år F-6
- **Datum:** torsdag 28 januari 2016
- **Tid:** kl. 13.00-16.00
- **Pris:** 650 kr exkl. moms, inkl. fika
- **Anmäl dig senast:** torsdag 17 december 2015
- **Kontaktperson:** lislott.lundahl@grkom.se

Anmälan görs på nätet och är bindande efter sista anmälningsdag. Plats kan överlåtas.

NYANLÄNDAS LÄRANDE

PEDAGOGISKT
CENTRUM
Utbildning

Mellan klan och stat

Per Brinkemo är journalist, författare och har i flera år arbetat med och för somalier i en förening i Rosengård.

Asylsökande kommer från länder där man inte kan lita på staten för överlevnad, skydd och säkerhet. I stället har man funnit tryggheten i slakten, klanen.

Vad innebär det att komma från ett klansamhälle till det folk på jorden som har högst tillit till staten och är minst beroende av slakten?

De flesta kommer också från mer eller mindre talspråkliga kulturer. Till "blanketternas förlovade land".

Vad innebär det? Och vad kan vi som mottagarland göra för att underlätta processen från klan till stat?

- **Målgrupp:** alla
- **Datum:** onsdag 3 februari 2016
- **Tid:** kl. 13.00-16.00
- **Pris:** 650 kr exkl. moms, inkl. fika
- **Anmäl dig senast:** onsdag 13 januari
- **Kontaktperson:** lislott.lundahl@grkom.se

Anmälan görs på nätet och är bindande efter sista anmälningsdag. Plats kan överlätas.

NYANLÄNDAS LÄRANDE

PEDAGOGISKT
CENTRUM
Utbildning

Hur möter vi i skolan traumatiserade barn som kommer från krig och flykt?

Barbro O'Connor är psykolog och har arbetat som skolpsykolog i Malmö i drygt 10 år och sedan på Röda Korsets behandlingscenter för krigsskadade och torterade, i Malmö i 26 år. De sista 12 åren var hon även verksamhetschef för centret.

Barbro kommer ta upp traumatiska bakgrunder de nyanlända kan ha med sig och vilka reaktioner det kan leda till, som t.ex PTSD och Migrationsrelaterad stress. Dessa reaktioner har betydelse för inläring och anpassning till den nya situationen, vilket hon också kommer ta upp i föreläsningen. Vidare kommer Barbro tala om bemötande och hur man kan hantera och minimera de svårigheter som kan uppstå i det individuella mötet och i gruppssammanhang. Sist men inte minst ges möjlighet till frågor och diskussion.

- **Målgrupp:** alla
- **Datum:** tisdag 23 februari 2016
- **Tid:** kl. 13.00-16.00
- **Pris:** 650 kr exkl. moms, inkl. fika
- **Anmäl dig senast:** tisdag 2 februari
- **Kontaktperson:** lislott.lundahl@grkom.se

Anmäl dig på
www.pedagogisktcentrum.se

Anmälan görs på nätet och är bindande efter sista anmälningsdag.
Plats kan överlåtas.

NYANLÄNDAS LÄRANDE

PEDAGOGISKT
CENTRUM
Utbildning

Undervisning av nyanlända elever i matematik

Per-Olof Bentley Fil. Dr i matematikdidaktik och docent vid Göteborgs universitet.

P-O har lett TIMSS projekt och gjort djupanalyser av elevernas kunskaper.

Christine Bentley lågstadielärare och Fil. Dr i språkdidaktik samt lärare engelska och franska.

I västvärlden använder vi siffrorna i det arabiska notationssystemet. Däremot används i de arabiska länderna siffror från det indiska notationssystemet. Båda systemen innehåller tecken, som liknar varandra men står för olika tal. Exempelvis betyder symbolen 7 i vårt notationssystem talet sju men i det indiska notationssystemet betyder det talet sex. Mot denna bakgrund är det viktigt att lära barnen skilja de båda notationssystemen åt.

Språkligt uttrycks talorden olika. Ibland förekommer omkastningar, dvs. talsorterna sägs i omkastad ordning. På svenska sägs femton med entalet före tio talet medan siffrorna skrivs med tio talet först och entalet sedan, 15. Detta är ett fenomen som behöver lyftas fram i undervisningen så att inte onödiga svårigheter uppstår.

Beräkningsmetoder, algoritmer, kan utföras på olika sätt i olika länder. Vi visar några sådana algoritmer för addition, subtraktion och multiplikation. Det har visat sig direkt olämpligt att ersätta en gång inlärd algoritmer från andra kulturer med våra.

Forskningen visar att en viss del av matematiken bör läras in på det språk som redovisningen ska ske, för att prestationerna inte ska sjunka. Inläringen av andra delar kan med fördel ske med stöd av elevernas modersmål.

- **Målgrupp:** alla
- **Datum:** tisdag 1 mars 2016
- **Tid:** kl. 14.00-17.00
- **Pris:** 650 kr exkl. moms, inkl. fika
- **Anmäl dig senast:** tisdag 9 februari
- **Kontaktperson:** lislott.lundahl@grkom.se

Anmäl dig på
www.pedagogisktcentrum.se

Anmälan görs på nätet och är bindande efter sista anmälningsdag.

Plats kan överlåtas.

NYANLÄNDAS LÄRANDE

PEDAGOGISKT
CENTRUM
Utbildning

Kartläggning är så mycket mer än att bara fånga faktakunskaper

Från den 1 januari 2016 är skolorna enligt lag skyldiga att kartlägga alla nyanlända elevers erfarenheter och kunskaper. Ta del av en interaktiv verksamhetsnära föreläsning om hur ni lyckas med det nya uppdraget. Anniqa Sandell Ring, medarbetare på Nationellt centrum för svenska som andraspråk, Stockholms universitet föreläser om nya bestämmelser som rör nyanländas lärande med särskilt fokus på bedömning av kunskaper genom kartläggning.

Anniqa Sandell Ring arbetar på Nationellt centrum för svenska som andraspråk (NC), vid Stockholms universitet, där hon bedriver kompetensutveckling för huvudmän, chefer/rektorer och lärare inom förskola och grundskola. Anniqa har på NC ett särskilt ansvar för uppdrag kring nyanlända elevers lärande och hon har mångårig erfarenhet av att undervisa, föreläsa, handleda och utbilda i frågor som rör nyanlända. Anniqa har sedan 2013 haft ansvar för flera Skolverksuppdrag rörande nyanlända elevers lärande. Hon har bland annat i samverkan med andra tagit fram ett nationellt kartläggningsmaterial och stödmaterial i linje med den nya författningen om bedömning av nyanlända elevers kunskaper.

Anniqa kommer att presentera och problematisera vad de nya bestämmelserna innebär i praktiken och särskilt fokusera kartläggning som fenomen med utgångspunkt i en egen masterstudie om en kartläggningsprocess samt i annan relevant forskning. I föreläsningen belyser hon hur kartläggningen kan bli kvalitativ och hur den kommer eleverna till gagn. Rekommendationer i form av gynnande faktorer presenteras. Föreläsning varvas med interaktiva övningar och viktiga frågeställningar som deltagarna kommer att interagera utifrån är:

Hur fattar rektor beslut som verkligen gynnar eleven och hur används informationen från kartläggningen vid planering och genomförande av undervisningen?

- **Målgrupp:** Skolledare samt nyckelpersoner inom främst grundskolan och språkinstruktionen
- **Datum:** torsdag 3 mars 2016
- **Tid:** kl. 13.00-16.00
- **Pris:** 650 kr exkl. moms, inkl. fika
- **Anmäl dig senast:** torsdag 11 februari
- **Kontaktperson:** lislott.lundahl@grkom.se

Anmälan görs på nätet och är bindande efter sista anmälningsdag. Plats kan överlätas.

NYANLÄNDAS LÄRANDE

PEDAGOGISKT
CENTRUM
Utbildning

Nyanlända elever, mottagande och inkludering

Nihad Bunar är professor i barn- och ungdomsvetenskap på Stockholms universitet. Migration och utbildning är hans två huvudsakliga forskningsfält. Skolor i socialt utsatta och mångkulturella områden, valfrihetens mekanismer och konsekvenser och nyanlända elever utgör exempel på tre forskningsprojekt Nihad har arbetat med och publicerat sig inom, under de senaste åren. Han har genom åren också haft nära samverkan med statliga myndigheter som Skolverket, Skolinspektionen och Ungdomsstyrelsen, Kommunförbundet i Stockholms län och kommuner runt om i landet. Han har bland annat varit kommissionär i Malmös kommission för en socialt hållbar utveckling och är för närvarande huvudforskare knuten till utvecklingsområdet Barn och ungdomars uppväxtvillkor inom ramen för Stockholms kommission för en socialt hållbar utveckling. Nihad har också hållit flera hundra föreläsningar och har bl. a. skrivit boken Nyanlända och lärande (2015).

Föreläsningen bygger dels på en nyutkommen bok som sammanfattar resultaten av ett treårigt forskningsprojekt som har studerat mottagande och inkludering av nyanlända elever i skolans sociala och pedagogiska sammanhang. Dels bygger föreläsningen på annan relevant svensk och internationell forskning och beprövade erfarenheter. Föreläsningen kommer att kritiskt ta upp olika organisatoriska modeller som tillämpas för nyanlända barns mottagande i svenska kommuner och skolor, betydelsen av kartläggningen av elevernas tidigare kunskaper, metoder för studiehandledning på elevernas modersmål samt hur nyanlända föräldrar upplever mötet med den svenska skolan. Några rekommendationer på vad som utgör goda förutsättningar för mottagande och inkludering presenteras också.

- **Målgrupp:** alla
- **Datum:** onsdag 9 mars 2016
- **Tid:** kl. 13.00-16.00
- **Pris:** 650 kr exkl. moms, inkl. fika
- **Anmäl dig senast:** måndag 15 februari
- **Kontaktperson:** lislott.lundahl@grkom.se

Anmälan görs på nätet och är bindande efter sista anmälningsdag. Plats kan överlätas.

NYANLÄNDAS LÄRANDE

PEDAGOGISKT
CENTRUM
Utbildning

Kulturmöten i förskolans och skolans värld

Jeanette Ohlsson Carlborg är religionshistoriker med islam och den arabiska kulturen som specialinriktning. I drygt 15 år har Jeanette föreläst och utbildat i ämnet interkulturell kommunikation. Med erfarenhet från sina 20 år utomlands har Jeanette fått en unik inblick i hur människor lever i andra kulturer och hur religion, kultur och tradition påverkar människors sätt att vara och förhålla sig till sig själva och sin omvärld.

Överallt i världen går barn i skolan. Det finns många likheter men också stora skillnader mellan skolor, skolsystem och barnuppfostran.

Det kan röra sig om föräldranärvaro, läxläsning, att passa tider, klädsel, skolresor, simning och gymnastik, förhållandet mellan pojkar och flickor, förväntningar mm. Allt fler människor från Afghanistan, Somalia och Syrien söker asyl i Sverige. Inom en snar framtid kommer ett stort antal somalier och syrier att få permanenta uppehållstillstånd. Bland ensamkommande barn utgör för närvarande ungdomar från Afghanistan och Somalia de största grupperna. Trots detta är vår kunskap relativt liten om deras kultur, religion och samhällsliv. Vad innebär det att komma från en utpräglad klan- respektive stamkultur?

I det mångkulturella samhället är kunskap om hur vi kan möta och bemöta varandra på ett medmänskligt och professionellt sätt nyckeln till ett fungerande samarbete.

- Möten över kulturgränser
- Afghansk, syrisk och somalisk kultur
- Synen på barnuppfostran
- Kort om barnuppfostran i Sverige nu och förr
- Klanens, stammens, släktens och familjens roll och betydelse
- Kort om Islam
- Skillnader mellan individ- och gruppkultur
- Hur underlättar vi mötet med föräldrar

- **Målgrupp:** alla
- **Datum:** tisdag 15 mars 2016
- **Tid:** kl. 13.00-16.00
- **Pris:** 650 kr exkl. moms, inkl. fika
- **Anmäl dig senast:** tisdag 23 februari
- **Kontaktperson:** lislott.lundahl@grkom.se

Anmälan görs på nätet och är bindande efter sista anmälningsdag. Plats kan överlåtas.

NYANLÄNDAS LÄRANDE

PEDAGOGISKT
CENTRUM
Utbildning

Att organisera för nyanlända elevers lärande

*Anna Gunnervik, rektor på Skultorps skola i Partille.
Gustav Elowson, chef för modersmåsenheten i Partille*

Står er kommun inför utmaningen att ta emot nyanlända elever och strukturer för detta behöver byggas upp? Denna föreläsning belyser hur mottagandet av nyanlända elever kan organiseras, vad som gäller och hur det kan fungera i praktiken.

Mottagande, introduktionsmöte, kartläggning, dokumentation, att få ett positivt mottagande i klassen och en fungerande skolgång som leder till positiva resultat. Vikten av studiehundledning och modersmål tas upp och hur samarbetet mellan modersmåsenhet och skolan kan se ut. Skultorps skola tas upp som ett praktiskt exempel på hur man medvetet arbetat med ett inkluderande perspektiv med goda resultat.

Nu tas ytterligare ett steg i Partille då Interkulturellt Centrum startas med Gustav Elowson och Anna Gunnervik som enhetschefer. Enheten kommer att ta ett helhetsgrepp och vara ett stöd i att inkludera nyanlända, från förskola, grundskola, gymnasium och Vux.

Interkulturellt Centrum kommer att ta emot nyanlända och är med i processen från mottagande tills barnet, eleven eller den vuxne är trygg i sitt nya utbildningssammanhang. På enheten arbetar även modersmållärare och studiehundledare. Interkulturellt Centrum står för ett likvärdigt mottagande samt spetskompetens kring kartläggning och stöd till förskolor och skolor. Lyssna på hur organisationen kommit till och hur arbetet ska bedrivas.

- **Målgrupp:** Föreläsningen vänder sig främst till personer med ansvar att organisera för mottagande av nyanlända, rektorer, specialpedagoger utvecklingsledare, huvudmän m.fl.
- **Datum:** måndag 21 mars 2016
- **Tid:** kl. 13.00-16.00
- **Pris:** 650 kr exkl. moms, inkl. fika
- **Anmäl dig senast:** måndag 29 februari
- **Kontaktperson:** lislott.lundahl@grkom.se

Anmälan görs på nätet och är bindande efter sista anmälningsdag. Plats kan överlåtas.

Anmäl dig på
www.pedagogisktcentrum.se

NYANLÄNDAS LÄRANDE

PEDAGOGISKT
CENTRUM
Utbildning

Nyanländas språkutveckling

Tore Otterup är fil.dr. i Svenska som andraspråk och har varit verksam som universitetslektor vid Institutionen för svenska språket vid Göteborgs universitet. Fokus både vad gäller hans undervisning och forskning har varit på andraspråksinläring -och utveckling liksom på flerspråkighetsfrågor i skolsammanhang. Tore är en av redaktörerna för boken "En bra början - mottagande och introduktion av nyanlända elever".

Forskning om andraspråksinläring och andraspråksundervisning har pågått under flera decennier och är också en livaktig forskningsgren. Ofta sägs att den andraspråksundervisning som bedrivs i klassrum bör vara baserad på forskning och beprövad erfarenhet för att vara effektiv. Föreläsningen tar utgångspunkt i några teoretiska perspektiv på andraspråksinläring och lyfter fram hur dessa borde inverka på andraspråksundervisningen i klassrummen.

- **Målgrupp:** lärare och skolledare i grundskola och gymnasium
- **Datum:** tisdag 5 april 2016
- **Tid:** kl. 13.00-16.00
- **Pris:** 650 kr exkl. moms, inkl. fika
- **Anmäl dig senast:** tisdag 15 mars
- **Kontaktperson:** lislott.lundahl@grkom.se

Anmäl dig på
www.pedagogisktcentrum.se

Anmälan görs på nätet och är bindande efter sista anmälningsdag. Plats kan överlåtas.

NYANLÄNDAS LÄRANDE

PEDAGOGISKT
CENTRUM
Utbildning

Skola och förskola för nyanlända - rätten till utbildning och innehållet i utbildningen

Föreläsare är skoljuristen **Mikael Hellstadius**. Mikael har arbetat som opolitisk tjänsteman på Utbildningsdepartementet sedan 2001 och har tidigare arbetat som undervisningsråd på Skolverket samt i domstol. Han har även varit expert i olika utredningar på skolans område och deltagit i flera av de större reformer som genomförts på skolans område bl.a. som projektledare för arbetet med att ta fram den nya skollagen.

Som en konsekvens av den rådande flyktingkrisen står i dag många kommuner inför stora utmaningar när det gäller skolgången för nyanlända barn och ungdomar. Frågor om nyanländas rätt till utbildning och hur utbildningen ska utformas är i dag mycket angelägna frågor för de allra flesta kommuner och fristående skolor. Kursen består av två huvuddelar och under den första delen behandlas nyanländas rätt till utbildning. Där går vi igenom hur rätten till utbildning ser ut för olika grupper och vem som i olika situationer ansvarar för att utbildningen kommer till stånd, bl.a. vilken kommun som ansvarar för att utbildningen kommer till stånd samt gränsdragningen mellan skolan och socialtjänstens ansvar.

Den andra delen behandlar innehållet i utbildningen för nyanlända och där går vi igenom hur regelverket ser ut idag och lägger särskild vikt vid de omfattande förändringar som gäller på området från den 1 januari 2016. Fokus ligger på att gå igenom de aktuella styrdokumenterna med ett praktiskt perspektiv och försöka identifiera och ge verktyg för att hantera olika frågeställningar som kan vara särskilt utmanande i den praktiska verksamheten. Även aktuella förslag till förändringar i regelverket kommer att tas upp. Gott om utrymme ges för deltagarnas egna frågor.

- **Målgrupp:** lärare, skolledare, förvaltningschefer, tjänstemän och övriga intresserade
- **Datum:** tisdag 12 april 2016
- **Tid:** kl. 13.30-16.30
- **Pris:** 650 kr exkl. moms, inkl. fika
- **Anmäl dig senast:** tisdag 22 mars
- **Kontaktperson:** lislott.lundahl@grkom.se

Anmälan görs på nätet och är bindande efter sista anmälningsdag. Plats kan överlåtas.

NYANLÄNDAS LÄRANDE

PEDAGOGISKT
CENTRUM
Utbildning

Vardagsrelaterad språkinläring för de med kort eller ingen skolbakgrund

Camilla Nilsson legitimerad lärare i svenska/engelska/svenska som andraspråk mot grundskolans senare år och gymnasiet/komvux med en fil.kand. i Svenska som andraspråk.

År 2009 började Camilla jobba på SFI på studieväg I med kortutbildade och de med ingen skolbakgrund. Nu håller Camilla på att skriva ett läromedel för kurs A på SFI i serien Språkvägen.

Språkinläringen för de med kort eller ingen skolbakgrund gynnas av att kopplas ihop med världen utanför skolan. Man behöver kanske träna på att läsa och förstå skyltar, vägbeskrivningar, förstå datumet på kallelsen och kunna förstå hur mycket mjölk det ska vara i receptet. Hur blir detta till skoluppgifter vi kan bedöma enligt kursplanen? Den här föreläsningen beskriver hur vi kan arbeta med det språket eleverna möter i vardagen och koppla detta till skolans värld. Föreläsningen riktar sig framförallt mot SFI, studieväg I men kan appliceras på andra typer av undervisning för alla åldrar inom ämnet svenska som andraspråk.

- Resursperspektiv och strategier. Vad är det?
- Hur kan elevernas vardag användas som skoluppgifter?
- Digital kunskap

- **Målgrupp:** SFI, studieväg I, SV2
- **Datum:** onsdag 13 april 2016
- **Tid:** kl. 13.00-16.00
- **Pris:** 650 kr exkl. moms, inkl. fika
- **Anmäl dig senast:** onsdag 23 mars
- **Kontaktperson:** lislott.lundahl@grkom.se

Anmäl dig på
www.pedagogisktcentrum.se

Anmälan görs på nätet och är bindande efter sista anmälningsdag. Plats kan överlåtas.

NYANLÄNDAS LÄRANDE

PEDAGOGISKT
CENTRUM
Utbildning

Nyanlända elever och språkutvecklande arbetsätt med digitala verktyg

Hülya Basaran, utvecklingslärare Trollhättans Stad, jobbar med nyanlända elever på mottagningsenheten för grundskolan. Hülya har medverkat i Skolverkets film för Läslyftet och har skrivit en bok om hur man kan jobba språkutvecklande med digitala verktyg. Hon bloggar på frokenhulya.wordpress.com.

- Skolan behöver bli bättre på att möta, hitta nya arbetsformer och inkludera nyanlända elever.
- Nyanlända elever kan lära och visa sina kunskaper med flera kommunikativa uttrycksformer.
- Hur kan man använda sig av digitala verktyg och webbresurser med nyanlända elever i deras språk- och kunskapsutveckling?
- I föreläsningen ges praktiska exempel på hur man kan kombinera språkutvecklande arbetsätt med digitala verktyg.

- **Målgrupp:** lärare år 1-6
- **Datum:** onsdag 20 april 2016
- **Tid:** kl. 13.00-16.00
- **Pris:** 650 kr exkl. moms, inkl. fika
- **Anmäl dig senast:** onsdag 30 mars
- **Kontaktperson:** lislott.lundahl@grkom.se

Anmälan görs på nätet och är bindande efter sista anmälningsdag. Plats kan överlåtas.

NYANLÄNDAS LÄRANDE

PEDAGOGISKT
CENTRUM
Utbildning

Flerspråkighet och språkstörning

Eva-Kristina Salameh, med dr och leg logoped, arbetar på logopedmottagningen vid Skånes universitetssjukhus i Malmö och som lektor vid logopedutbildningen vid Lunds universitet. Forskar om språkstörning i kombination med flerspråkighet, främst hos svensk-arabiska barn och undersöker också den kombination av kulturella och språkliga faktorer som påverkar bedömning och interventionen för flerspråkiga barn. Har också deltagit i ett projekt på Malmö högskola som undersökte vilka effekter läs-och skrivinläring på arabiska hade för skolframgången för svensk-arabiska barn.

Många barn lever i miljöer där det ibland inte finns tillgång till jämnåriga kompetenta talare av andraspråket, och inte alltid heller på modersmålet. Förskolan och skolan har stor betydelse för utvecklingen av barnens båda språk. För att kunna hjälpa barnen på bästa sätt behövs kunskap bland personal om flerspråkig utveckling. Det är viktigt att skilja mellan en sen andraspråkutveckling och en språkstörning. Olika kulturer kan också ha olika uppfattningar om hur barn lär sig språk, inte vår egen kultur att förglömma. Detta påverkar barnens sätt att tillägna sig både sitt modersmål och sitt andraspråk.

- **Målgrupp:** alla
- **Datum:** tisdag 17 maj 2016
- **Tid:** kl. 13.00-16.00
- **Pris:** 650 kr exkl. moms, inkl. fika
- **Anmäl dig senast:** tisdag 26 april
- **Kontaktperson:** lislott.lundahl@grkom.se

Anmäl dig på
www.pedagogisktcentrum.se

Anmälan görs på nätet och är bindande efter sista anmälningsdag. Plats kan överlåtas.